

LETA ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME LUI CINA HEBERU MENE JIICEMUSI

*Acejiyame me Mene Aboclomteji Gyene Teeme
Bägrä me Ireclota cabu ca*

¹ Sasa cabu ca Acejiyame te bucurage padare pi-
iyepu bucurage maramara gaabe ca mime kaake-
saare bine mene jaajanemuge teeme mename
biname bime cabu ca.

² Yepä, ai ceräcerägäabu padare cabu tabe mibib-
ine mene nijananinige teeme Bägrä cabu ca.
Teeme Bägrä peese nyene lui me kaakesea ca
tabe ai gawecewe piyepu iyeta cabucewe apa-
clyera gwidape bine itu tewenemuji. Piiyepu
teeme Bägrä peese nyene lui ne Acejiyame itu
jejuji yageyame äbitame iyeta gwidape täapume
ceräcerägäabu padare cabu.

³ Tabe saapaclyäruge Acejiyame me jamyacu
apaclyera cama; cuta tabe Acejiyame cama yepä
pana opo gyene. Tabe teeme kokrerage mene
cama iyeta gawecewe piyepu cabucewe gwidape
bine teeme maramara gaabe cabu ire jetwenene-
mige. Tabe biname bine kälyä jewenemuji teeme
niiyaniya mule cabu ca, piba cabucewe je ad-
natuji Iyeta Kokre cama Acejiyame me camu potu
je.

*Aceji Bägrä Lui Baborage Gyene Mename Seemo
cabu ca*

⁴ Aceji Bägrä pui name pi baborage äbituji iyeta mename seemo cabu ca, epu pana pui ngii Acejiyame lui teebine ecäruji lipu baborage gyene mename seemo bime ngii cabu ca.

⁵ Yoo, Acejiyame licarage nuuja mename seemo ne jejuji, yepä Bägrä ne taatu jejuji egä,
 “Maane cäme Bägrä gäte;
 cane page mäame Babe me bäbitine.”

Cuta piiyepu tabe lica nuuja mename seemo poto cidi me jejuji, yepä Bägrä poto cidi me egä,
 “Cane teeme Babe me pagege äbita;
 piiyepu tabe cäme Bägrä me pagege lenaja.”

⁶ Yoo, padare liba mameta ge Acejiyame teeme uuge Bägrä ne ätyepame ai gawecewe cabu me, tabe piba jejuji egä,
 “Iyeta Acejiyame me mename seemo cina miiji
 Bägrä ne awepyeräja.”

⁷ Siige, agesa Acejiyame me mene teeme mename seemo poto cidi me,
 “Cane cäme mename seemo bine buuwemope
 pana me jaawenemune;
 Yoo, teepi lui cäme kaakeseayame gemi,
 cane teebibine muye wädräji pana me
 jaawenemune.”

⁸ Yepä, teeme Bägrä poto cidi me tabe jiicenige egä,
 “Maane lui Acejiyame gäte, lui puupu ne
 jepänenite biname bine peema cita ca
 waadename,
 peei puupu lui mäame yene iyeteta ngälu cäco.
 Maane biname bine conocäco yaawadanemute.

⁹ Maane toracarage singi conocäco mule täapume,
 yepä niiya mule bine jäägyemute.

Peei name pi cane, mäame Acejiyame, mee-
bine itu naajujine,
piiyepu ngenecu gege nääcärujine,
cane liba caburage naawenujine iyeta weeme
nuuja bime cabu ca.” Siige.

¹⁰ Acejiyame te Bägrä poto cidi me cuta nuuja taje
jejuji egä,

“Maane lui Yageyame gäte, maane ai gawecewe ne
itu jewenujite niinäce padare cabu.

Maane cuta cabucewe ne jewenujite
mäamerage ime ca.

¹¹ Teepi iyeta cirege apesera, yepä maane taatu
cire naanajepi.

Teepi iyeta sasa cire läbitipesi cäbletääpe pana.

¹² Maane teebibine cire iyeb lengemepi tuwängle
täapume,

epu pana biname te cäbletääpe ne lipu yiire-
mutuge, yääclubicuge.

Yepä, maane iyeteta gäte; lica cirege sasa me äbita.”

¹³ Yoo, Acejiyame apu mene licarage jaajuge
teeme nuuja mename seemo ne egä,

“Adnati cäme camu poto cidi ca,

ngälu cane mäame cubuyame bine

mäame ernge gawe me cire yaacrane-
mepene.”

¹⁴ Yoo, mename seemo teepi ngena pana gemi?

Teepi iyeta seemo gemi lui cina Acejiyame
täapume kaakesea jewenenemisi. Tabe teebibine
jäatyepemuge pui biname bine ätityeräjame lui cina
niiya cabu ca cirege äsecrera iyeteta ireclota teeme
cabu ca cirege päpäname.

2

Mine Miiji Acejiyame me Mene ne Yaacatusi

¹ Yoo, mine miiji mime ngene atwanena cängena acrana peei toraca mene cabu mine lui ituge ätecija, naace täápume mine piba lica mime gaabe ne pagege abmala.

² Yoo, sasa mene cotre poto cidi me, mename seemo cina lui bine ituge waadena piyepu Moose lui soogäremuji, biname lui cina peei cotre mene lica itecijemuji wawename, teepi teeme mäpu daremu jepänemuji.

³ Cuta page Acejiyame me nuuja mene pisi nyene tabe lipu owecu gyene biname bime täápume, teebibine äsecrame gaabe ituge wawena peei mäpu daremu cabu ca. Mine miiji peei mene ne ätrunga. Yepä, mine liba apu ningeninige egä peei mene lui papa gyene, piyepu lica yaacatusi, mine piba lipulipu äsecrera mime mäpurage daremu cabu ca, inge mime nuuja äsecrera gaabe lica ge. Yoo, peei Miiji Mene Acejiyame me owecu poto cidi me, mime Yageyame Yeesu te biname bine niinäce jejemuji. Puga lui cina itecijemuji, teepi mibibine umle niweninujisi egä peei mene lui toraca ge.

⁴ Cuta Acejiyame peei mene toraca me jewabemuji liba kokre ecäremuji pui ire arbi biname bine teepi maramara kokre, ciitaca, piyepu owowä mule bine wawenecäjame, cuta piyepu Aceji Seemo me maramara kokre liba biname yepäyepä bine ecäranemuji, tabe laati bime täápume singi ceerame.

Yeesu Taatu Miiji Gyene Mibibine Äsecrera Gaabe Ceerame

⁵ Ai mene lui ciige gawecewe poto cidi me. Acejiyame teeme mename seemo bine lica icranemige ciige gawecewe ne acaname.

⁶ Yepä, mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu gawecewe ne acana biname poto cidi me egä,

“Acejiyame, maane caburage gäte. Maane ngenome biname bime tääpume ngene jwaatwananenute?

Ngenome papa biname bine yäängräremute?

⁷ Maane teebine jewenujite matikolä gawe me mename seemo bime cabu ca.

Maane piba jamyacu apaclyera cabu teebine itu ecitujite miiji ngii päpäname.

⁸ Maane teebine mope biname me jewenujite iyeta gwidape tääpume.”

Yoo, ai name pi peei mene te jiičenige egä Acejiyame biname ne mope biname me jewenuji iyeta ai gawecewe gwidape waadename, piba biname, gwidape, piiyepu iyeta lui teeme ime cabu temi. Yepä, camu gyene page pui padare, biname te liba iyeta gwidape cirege waadena.

⁹ Yepä, peese nyene Yeesu lui te biname me äbituji. Tabe matikolä gawe me äbituji mename seemo cabu ca, pui matikolä padare liba ai gawecewe cabu enajuji, yepä page tabe jamyacu apaclyera cabu enajenige piiyepu teeme ngii caburage gyene, ai inge naace popi tabe cewe itu oocananuji piiyepu budre itu jepänuji. Yoo, peei cabu ca mine umle gemi lipu baborage gyene Acejiyame me owecu biname bime tääpume, inge

Yeesu me budre lui iyeta biname bime niiya mule äyebhengame.

¹⁰ Iyeta gwidape lui Acejiyame tääpu memi, piyepu teeme bau ca wawenäneji gemi. Peei name pi miiji gyene egä tabe cuta Yeesu ne mäpu cabu ecituji, ingle Yeesu liba conocäco asatuji peei mäpu cabu ca, tabe piba ibibi ge nuuja biname bine ätityerame teeme mäpu cabu ca äsecrera tääpume. Tabe bucurage Acejiyame me bägräwale saawadanemuge teeme jamyacu apaclyera cabu lenajame.

¹¹ Yoo, Yeesu lui te biname bine conocäco jaawenemuge, piyepu teepi lui cina conocäco pepu läbitininusi, teepi iyeta yepä ingle cabu temi. Peei name pi Yeesu ajiri lica gyene mibibine ainame egä, “cäme binamewale gemi.”

¹² Tabe Oogäräneji Mene cabu Acejiyame ne jējige egä,

“Cane määme ngii poto cidi me cäme binamewale bine pa jaajananemepene.

Biname bime abasecretna cabu uupera bine pa yaatangemepene meebine awepyeräjame.”

¹³ Tabe cuta jiicenige egä,

“Cane Acejiyame ne pa jäätrungene.”

Tabe cuta nuuja mene jiicige egä,

“Cane age säne igane bägrä cama Acejiyame te lui cebine itu näcärepi.”

¹⁴ Yoo, ingle naace popi peei bägrä lui binamerage tääpe cama ge, peei name pi Yeesu teeme pana tääpe ecatuji biname me äbituji, naace tääpume egä biname pana tääpe cama tabe miiji ge budre

päpäname. Peei budre ca tabe Satani ne epre-maluji, Satani lui ingle gyene budre täápume,

¹⁵ piyepu biname bine isemuji lui cina wälu cama yaacrajanemuge budre poto cidi me.

¹⁶ Yoo, pajecu gyene egä teepi mename seemo lica gemi, tabe lui bine yääitivityäremuge, yepä Oogäräneji Mene apu jiicenige egä, “Tabe Abrahamo me kaakesaare bine yääitivityäremuge.”

¹⁷ Yeesu peese nyene ätityerayame teeme iganewale täápume, peei name pi tabe miiji ge teeme binamewale pana äbitame iyeta gwidape cabu, naace täápume tabe teebibine owecu cama waawenname, ingle tabe cuta teeme mäpu ireclota cabu itu enajuji. Tabe epu pana gyene iiwäreja babo biname Israela biname bime irecu ätumuta mule ngalebora, lui teeme kaakesea cängenarage jaawenanuge Acejiyame täápume biname bine kälyä wawenecame teeme niiya mule cabu ca.

¹⁸ Yoo, Yeesu umle ge biname bime mäpu ireclota cabu lenaja. Tabe miiji gyene biname bine ätityerame, Satani liba teebibine giri jaacitemuge niiya mule wawenname, ingle Satani cuta teebine itu giri jecituji, yepä tabe kokre ge.

3

Yeesu Baborage Gyene Moose cabu ca

¹ Yoo, cäme ätrunga binamewale lui Acejiyame miji jäjäcräneji gemi, weeme ngene atwanena ecitepeye Yeesu bau me! Acejiyame teebine jityepuji iiwäreja mope biname pana äbitame mime ätru-nga mule cabu.

² Tabe teeme kaakesea cängenarage jewenuji Acejiyame täápume, lui te teebine itu jejuji peei

kaakesea wawename. Moose cuta piyepu teeme kaakesea cängena jewenuji, tabe liba iyeta Acejiyame me biname bine ewademuji.

³ Yoo, mete raranga biname me ngii ne lipu baborage yaawepyeräjujisi mete cabu ca, pepu pana Yeesu me ngii baborage gyene Moose me ngii cabu ca.

⁴ Iyeta mete lui biname cabu ca wawenäneji ge, yepä Acejiyame te iyeta gwidape bine jewenemuji.

⁵ Yoo, Moose teeme kaakesea cängenarage jewenemuji Acejiyame me binamewale täápume, lui cina epu pana Acejiyame me mete gemi, piyepu Moose lui epu pana kaakesea bägrä gyene pui mete täápume. Cuta lui gwidape poto cidi me tabe jüicemuji, Acejiyame ingwe padare cabu babo mene pei poto cidi me jüicemuji.

⁶ Yepä, Acejiyame me miijirage Bägrä, mime Keriso, tabe epu pana gyene mete yageyame liiyepu, mime täápume lui gemi Acejiyame me mete. Yeesu mime yepäyepä cabu enajenige, mine liba ngenecu kokre cama mime ätrunga cabu cängena ninajininige piyepu ngenecu miiji cama jewagri-jenisi teeme padare täápume.

Weene Gone Gloose Läbitininuye Acejiyame me Mene täápume

⁷ Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu jüicenige egä,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo iteci-jinuge,

⁸⁻⁹ ätecija cäco gone läbitininuye, epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco äbitininujisi Acejiyame poto cidi me.

Puga ge pui daapo taatu cewe cabu je weeme
kaakesaare cina căme ngenecu miiji teeme
tăapume năpicetnărujisi.

Ngănu ge teepi căme miijirage kaakesea teeme
tăapume tepănăjumesi footi kămăge ngaleb-
ora,

yepă cuta pui padare cabu năpicetnărujisi.

10 Peei name pi cane claabe me äbitujine, jiiucujine
egă,

‘Iyeta padare teepi ätecija căco gemi;

teepi singi lica căme mene acatame!’

11 Pui padare cane claabe me äbitujine, puma cita
ca teebibine căme kokre ngii ca jejemujine
egă,

‘Weene licarage ai miiji gawe cabu me
ebăcniniye cane cama lenajame!’ ”

12 Yoo, căme binamewale, weene căngena ire egă
weeme yepă me ngene atwanena te lica niiyarage
me läbituge, siige tabe piba ätrunga căco me läbituge,
puma cita ca lapesaruge mime Ireclota Acejiyame
bau ca.

13 Miiji lica weeme nuuja me niiya mule te
teebine yaangletnăjuge, tabe piba ätecija căco
läbituge, peei name pi weene miiji weemeweme
ätityerăjipeye iyeta bimu gaabegabe, ingle pui
mene egă “page” Oogărăneji Mene cabu lui cuta
mime tăăpu myene ai padare cabu.

14 Mine liba kokre cama jăätrungusi ngălu gaabe
oomlaname, epu ätrunga cama mime lui niinäce
padare cabu puga ge Acejiyame tăapume, mine
piba Acejiyame me miiji ne Keriso cama jăäpănusi.

15 Weene ai Oogărăneji Mene gone ngene jitri-
malinuge egă,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo iteci-
jinuge,
ätecija cäco gone läbitininuye,
epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco
äbitininujisi Acejiyame poto cidi me.”

¹⁶ Nää, laatibi Acejiyame me tagepogogo
yäätecijemuge, piba teeme täapume singi cäco
äbitininujisi? Teepi peete nemi iyeta pui biname
Moose lui bine ewadimuji Aikupito gawe cabu ca.

¹⁷ Acejiyame nää laati bime täapume ngenecu ni-
iya me täbitenäjumi footi kämäge ngalebora? Teepi
peete nemi pui biname lui cina niya mule cabu
icrajuji. Siige, teepi pui daapo taatu cewe cabu
puga budre äbitininujisi.

¹⁸ Cuta laati bime poto cidi me Acejiyame te
kokre cama jüicuji egä, “Weene licarage ai miiji
gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame?”
Taba eei bime poto cidi me jüicuji lui cina ätecija
cäco ge.

¹⁹ Yoo, pajecu gyene egä teepi äblicäco ge peei
miiji gawe cabu äbäcna, ingle teepi ätrunga cäco
gemi.

4

¹ Yoo, Acejiyame umle mene itu ecituji mine lipu
ten cama miiji lenaja cirege. Pisi nyene pui mene.
Mine miiji peei mene poto cidi me cängena ngene
jwaatwananinago, piba Acejiyame te lica mime
yepä ne cire jaajepi egä, “Maane lica cäme miiji
lenaja cewe me abacitame.”

² Mine ituge ätecija peei Miiji Mene, sasa Israela
biname liiyepu teeme padare cabu, yepä teeme

tääpume nuuja miiji lica ge, inge lui cina itecijemuji, teepi lica ätrunga cama ecaturjisi.

³ Yepä, mine ätrunga cama peei mene ne ituge acata Acejiyame bau me äbäcname miijirage lenaja tääpume, inge mine umle teeme mene pui ätrunga cäco biname bime poto cidi me egä,

“Cane claabe me äbitujine, puma cita ca teebibine jejemujine egä,

‘Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame!’ ”

Yoo, tabe pepu jiicuji, ngänu ge pui lenaja gawe puu puga wawenäneji ge ai gawecewe agedna padare cabu ca.

⁴ Oogäräneji Mene pisi nyene peei poto cidi me egä, “Acejiyame seben me lui bimu cabu ngene ocuji, inge siige teeme iyeta pui kaakesea.”

⁵ Yepä, ngänu ge iyeta gwidape amacetnäjäneji icrajemuji, pui Israela biname cina licarage äbäcnujisi pui gawe cabu lenajame, inge Acejiyame peei mene itu jiicuji egä, “Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame.”

⁶ Acejiyame me Miiji Mene cuta page pisi nyene biname cina ätrungame, äbäcname Acejiyame me miijirage lenaja cewe cabucewe me. Yoo, pui biname lui cina Miiji Mene ne niinäce gaabe je ituge ätecija, teepi puma lica ebäcnujisi teeme ätecija cäco mule name pi.

⁷ Yoo, Acejiyame peei name pi nuuja padare ecituji biname cina äbäcname, piyepu agesa peei padare. Pui biname lui cina äblicäco äbäcna, teeme ingwe ca Acejiyame biname bine umle jwenemuji Mopeyame Daawida me tagepogogo ca kirece

padare poto cidi me. Cane uja bii jüicine teeme mene egä,

“Page, weene liba Acejiyame me tagepogogo iteci-jinuge,
ätecija cäco gone läbitininuye!”

⁸ Yoo, pui miiji lenaja cewe Acejiyame cama lica gyene Israela gawe cabu, ingle ujarage Yosuwa biname bine ewademuji pui gawe cabu me, yepä Yosuwa me padare ingwe ca Acejiyame me mene cuta pisi nyene pui äbäcna padare poto cidi me pui miiji lenaja cewe täöpume.

⁹⁻¹⁰ Yoo, miiji lenaja cewe Acejiyame cama cuta page pisi nyene teeme binamewale täöpume. Mine pui ne cirege päpäna, cuta puma ngene cirege oocana ai gawecewe me kaakesea poto cidi me, epu pana Acejiyame te lipu ngene itu oocuji pui seben me lui bimu cabu, tabe liba iyeta teeme pui kaakesea epiremuji.

¹¹ Yoo siige, mine miiji kokre ngenecu cama teeme mene toracarage ätrungame, naace täöpume mine pui miiji lenaja cewe cirege äbäcna Acejiyame cama lenajame. Mine gonerage mime yepä te ätecija cäco läbituge pui sasa biname li-iyepu, lui cina lica ebäcnujisi.

¹² Yoo, weene cängena inajipi! Acejiyame me mene lui ireclota cama piyepu kokre gyene. Äsweji turikä lipu girirage gyene, teeme mene pepu gyene. Turikä te lipu mäju jäläcnutuge kaake piyepu umeli oomlaname, Acejiyame me kokre mene pepu jäläcnutuge biname bime trupa piyepu seemo maramara wawename. Teeme

mene te biname bime singi piyepu ngene atwanena bine jaatranemuge.

¹³ Biname te äblicäco nuuja gwidape coo piyepu nuuja ngene atwanena ämlita Acejiyame bau ca. Iyeta lui acwaba cäco, pajecu taatu gemi Acejiyame me opo gaabe je, lui bau me biname cina temämu cire laitnäjipesi.

Yeesu Lui Mime täápume Iiwäreja Babo Mope Biname Gyene

¹⁴ Yepä, mime täápume pisi nyene ätityerayame. Yeesu Acejiyame me Bägrä itu acnenutuji cabucewe me, Babe ne awejename mime kälyä täápume. Peese nyene teeme iiwäreja mope biname pana kaakesea mime täápume. Peei name pi mine miiji ai ätrunga cabu cängena lenaja.

¹⁵ Yeesu mime kälyä wawena biname te umle gyene mine lipu ngenecu onyaonya gemi, Satani te liba mibibine ningletnäjinuge. Teeme owecu pisi nyene, inge Satani cuta singi ge teebine angletnejame iyeta mule cabu, mibibine liiyepu, tabe ai gawecewe cabu liba enajuji, yepä tabe lica Satani me singi bine jwenemuji; tabe conocäcorage enajuji.

¹⁶ Yoo, mine miiji wälu cäco Acejiyame bau me otni teeme babo owecu päpäname cuta piyepu teeme ätityera, mine liba mäpu cabu ninajininuge.

5

¹ Yoo, Israela biname bime iiwäreja mope biname tabe lui yepä ge teeme binamewale cabu ca. Teeme kaakesea lui Acejiyame ne mene janana teeme binamewale täápume. Tabe owecu

gwidape Acejiyame ne yääcäruge cuta piiyepu cibu gwidape ca Acejiyame ne yiiwäräjuge biname bine kälyä wawename teeme niiya mule cabu ca.

² Ai ingle naace popi tabe lui binamerage gyene, nuuja taje tabe ngenecu onya birige. Peei name pi tabe teeme binamewale bine liba jääpänemuge buduma piiyepu niiya mule cabu, tabe teebibine owecu cama jaasicnantemuge, ngene jwaatwanuge egä, “Nuuja taje cane pepu ngenecu onya cama birige.”

³ Cuta peei name pi tabe liba cibu ca Acejiyame ne yiiwäräjuge biname bime niiya mule äyeb lengame, tabe cuta teeme niiya mule äyeb lengame yiiwäräjuge.

⁴ Cuta piiyepu nuuja biname te äblicäco peei miiji kaakesea ngii ne teemämu acata, yepä Acejiyame te biname ne jaajuge iiwäreja mope biname me äbitame, Aarona ne lipu ituge jaji iiwäreja mope biname me kaakesea acatame.

⁵ Cuta pepu gyene, Keriso iiwäreja mope biname me miiji ngii ne lica teemämu ecatuji, yepä Acejiyame teebine itu jejuji acatame. Tabe apu jejuji egä,

“Maane cäme Bägrä gäte;
cane page mäame Babe me bäbitine.”

⁶ Cuta nuuja gome Acejiyame teebine jejuji egä,
“Maane iiwäreja biname gäte epu pana Melk-
isideke liiyepu,
piiyepeu mäame kaakesea lui ngälu cäco
gyene.”

⁷ Yoo, pui padare Keriso liba biname ge ai gawewe cabu, tabe Acejiyame ne yaawejanuge nuuja taje ele cama. Nuuja taje babo tagepogogo cama

ala labayanuge teeme bau me lui te ibibi gyene teebine asatame budre cabu ca. Acejiyame teebine jitecijuji, ingle iyeta padare Keriso singi ge teeme Babe me singi ne acatame.

⁸ Yeesu Acejiyame me Bägrä ngänu ge, ai gawewe cabu tabe umle äbituji Acejiyame me singi wawename teeme mäpu ireclota cewe oocanena cabu ca.

⁹ Peei mäpu lenaja cabu ca tabe liba tasatuji conocäcorage, lui biname cina teebine jäätecijusi, teepi teeme cabu ca iyeteta ireclota ne jääpänusi.

¹⁰ Acejiyame teebine iiwäreja mope biname ngii ecäruji, epu pana tabe Melkisindeke ne yepä kaake-sea ngii lipu ituge ceera.

Acejiyame me Mene Gone Abmala

¹¹ Mime mene cerämu pisi nyene peei poto cidi me, yepä mäpurage gyene weeme täöpume aboclomäjame, ingle weeme umle däägurage gyene.

¹² Weeme padare bucurage ituge Acejiyame me Mene ätecijame, weene umle cire läbitinejiye, weene nuuja bine cire yaabiberäjemejiye, yepä weene cuta cängena umle lica gemi. Biname te miiji weebibine cääri abiberäja peei niinäce mene Acejiyame poto cidi me. Weene epu pana bägrä matimati gemi lui cina ngame migi yäänäjimusi, camu gemi teeme deedeirage padare.

¹³ Yoo, lui cina ngame migi yäänäjimusi, teepi matimati bägrä gemi. Camu gemi teepi umle äbitena conocäco mule poto cidi me.

¹⁴ Yepä, deedeirage lui modamoda biname bime täöpume. Peei lui epu pana mäpu cama abiberäja liiyepu biname bime täöpume lui cina geäji gemi

Acejiyame me singi wawename. Teepi ibibi gemi opo awatname lui mule gyene miiji, lui gyene niiya.

6

¹Yoo, peei name pi mine gone leca padare lenaja mime niinäce abiberäja cabu taatu, yepä mine miiji cuta mäpu cama abiberäja ne acata. Miiji lica mine jäje abiberäja ai niinäce gwidape poto cidi me egä: miiji Acejiyame ne taatu ätrunga, cuta miiji atatröngära niiya mule cabu ca, piyepu lica mime kaakesea cabu ätrunga mime äsecrea tääpume.

²Mine miiji lica jäje abiberäja maramara niye ca äciseja mule poto cidi me, coo ime acita poto cidi me biname bime papa cabu Aceji Seemo teeme trupa cabu piba abacitaname. Uja ge mime abiberäja budre biname bime arpinera poto cidi me, piyepu ceräcerägäabu bimu me atrana poto cidi me.

³Acejiyame liba singi gyene, mine cuta mäpu cama mene pa yaabi-beräjemepesi.

⁴Yoo, mine äblicäco peei niinäce abiberäja cabu lenaja iyeta padare peei cabu ca biname bine ätityerame lui cina teemämu ituge äyeblenga Acejiyame bau ca. Teepi licarage cääri latatröngärüge pui niinäce mene lipu yaabiberäjemuge. Pui biname cina umle ituge pui Miiji Mene Yeesu me ätityera poto cidi me. Teepi Acejiyame me miiji cabu ituge lenaja, piyepu Aceji Seemo teeme trupa yepäyepä cabu ituge abacitena.

⁵Teepi ituge umle äbitena Acejiyame me mene poto cidi me egä peei lui babo miijirage gyene,

teepi piiyepu Acejiyame me kokre ne teeme biname bine waadena mule cabu ituge pöpána.

⁶ Yoo, biname te pepu umle cama liba teemämu läyebliŋtuge Acejiyame bau ca, tabe äblicäco cääri atatröngära. Teeme äyebliŋta lui epu pana niyarage gyene tabe liba Aceji Bägrä ne baarge uli cabu cääri acita liiyepu, piiyepu teebine jäägyuge biname bime opo gaabe.

⁷ Yoo, mine biname bime mule opo pa yaawat-nipesi ai gawe poto cidi me mene cabu ca. Poto gawe te ngupe niiye ne yaanuge, piba miijirage gije bine uutaname jaawenemuge teeme gije liteta biname täöpume. Siige, Acejiyame peei gawe ne miiji jaawenuge.

⁸ Yepä, nuuja gawe lui gaalegale seeasea bine uutaname jaawenemuge, siige gije liteta biname te peei gawe ne yaainuge niyarage gawe ca, cuta pagege uubudera. Yoo, pepu pana cirege äbita miiji mule biname piiyepu niya mule biname bime täöpume.

⁹ Cime miiji binamewale, cine peei mene jijenin- inago weebibine umle ceerame, yepä cine umle gemi egä Acejiyame weene cama gyene. Cine weeme miijirage mule pagege pöpána, epu pana mule biname te jaawenemuge lui äsecräreji ge niya mule cabu ca.

¹⁰ Yoo, Acejiyame lui cängenarage gyene. Tabe lica pagege ngene ätrimela weeme kaakesea piyepu weeme singi poto cidi me teeme täöpume, weene liba teeme binamewale bine ituge ätityera cuta piyepu page itityeräjenemiye.

¹¹ Peei ätityera mule miiji gyene, piyepu cine babo singi weene yepäyepä pepu cängenarage lena-

jame ngälu pui miiji gwidape weene lui täápume jewagrieniye liba weeme täápume cirege äbita.

¹² Weene durau gone, yepä niinäce ätrunga biname bime mule jitutemeye. Teeme ätrunga baborage birige piyepu teepi cängena umle cama jaawagrienusi Acejiyame lui täápume ituge jaji teebibine ceerame, siige teepi peei name pi Acejiyame me Mene teeme täápume toraca jääpänusi.

Acejiyame me Toraca Mene name pi Mine Gone Umle cäco Lenaja

¹³ Niinäce gaabe ätrunga biname Abrahamo lui teeme yepä ge. Acejiyame liba umle mene Abrahamo ne jejuji, tabe teemeraige ngii cama jejuji peei mene ne kokre me wawename. Ai ingle naace popi nuuja te lica birige caburage Acejiyame cabu ca, tabe peei name pi teemeraige ngii cama peei mene jejuji.

¹⁴ Tabe Abrahamo ne jejuji egä, “Cane meebine umle mene nääcärenine. Cane meebine baborage miiji cire naawenepene, cuta piyepu määme kaakesaare bucurage cirege äbita.”

¹⁵ Yoo, Abrahamo ngenecu kokre cama tewagrijäjumi, siige Acejiyame me mene teeme bau me ibibi äbituji.

¹⁶ Yoo, biname te liba singi teeme mene kokre wawename, tabe babo biname me ngii cabu jaajuge, piba äcela mene ingwe ca äblicäco.

¹⁷ Acejiyame teeme caburage ngii cama pui mene jejuji, peei name pi tabe lui biname bine pui miiji mene jejemuji, teepi toraca umle ge egä tabe licarage teeme mene mara me wawena.

18 Peete negi neeneni baborage gwidape: Acejiyame me jajeji mene piiyepu teeme caburage ngii, cuta peei neeneni tabe äblicäco mara me wawena piiyepu peei poto cidi me tabe äblicäco walya mene iicana. Peei gwidape cabu ca mine umle gemi egä cuta mime täápume Acejiyame me Mene toraca gyene iyeteta. Mine lui teeme bau otni äsecrera täápume, mine umle egä tabe mibibine lica abmala ätityera cäco, yepä ciige cire nise-cräripi. Peei name pi mime ätrunga teeme bau lui kokre gyene.

19-20 Peei umle lui epu pana cangka ne liiyepu yaajarusi mime ngene atwanena cabu. Mine äblicäco apu iicana egä, “Teeme mene pama toraca gyene mime täápume,” yepä mine umle gemi egä peei mene lui toraca gyene. Mine umle egä Yeesu pisi nyene cabucewe je Babe ne awejename mime miiji täápume. Yeesu me Aceji Babe bau me otni lui epu gyene iiwäreja mope biname te iiwäreja mete lui cabucewe je pui me cuderage puupu cabu me lipu abacita Acejiyame ne awejename biname bime miiji täápume. Yoo, Yeesu mime niinäce gaabe me Babe bau äduji, pui cabucewe iiwäreja mete cabu peei babo cäbletääpe ne cuderage puupu gome tabe itu iyebtingtuji, peei name pi mine ibibi gemi teeme ingwe ca Babe bau otnime. Yoo, Yeesu iiwäreja mope biname me ituge äbita mime täápume piiyepu teeme kaakesea iyeteta gyene, Melkasideke me liiyepu.

7

Mene Iiwäreja Biname Melkasideke poto cidi me

¹ Melkisindeke lui Mopeyame ge babo cewe Salema täápume. Tabe cuta iiwäreja biname ge mime Caburage Acejiyame täápume. Ujarage, Abrahamo cubu cabu ca liba tacnenutuji, lui cubu cabu je tabe fooa gawe maramara mopeyame cabu ca yuutrutuji, Melkisindeke teebine gaabe cubu piba opopa jewenuji, jejuji egä, “Acejiyame te meebine baborage miiji pa naawenepi.”

² Abrahamo piba cubu cabu ca gwidape bine setomlecmuji ten kupae jewenemuji, siige yepä kupae Melkisindeke ne ecäruji. Yoo, Melkisindeke me ngii poto cidi me, aboclomta lui “Conocäco Mopeyame” ge. Biname cina teebine nuuja taje yaainusi “Poode me Mopeyame” ca, ingle tabe Mopeyame ge Salema cewe täápume, piyepu Salema me aboclomta lui “poode”.

³ Mime nuuja mene lica teeme mage babe poto cidi me, cuta mene lica ge teeme niinäce kaakesaare poto cidi me. Peei name pi mine umle lica gemi teeme aplimla, teeme budre. Epu pana Aceji Bägrä liiyepu, tabe Acejiyame me iiwäreja biname gyene iyeteta.

⁴ Mine ngene jwaatwananinago Melkisindeke lipu baborage ge. Tabe baborage ge Abrahamo cubu ca, lui Israela biname bime ingle kaakesaare ge, peei name pi Abrahamo te yepä kupae teebine ecäruji, lui gwidape bine sewademuji cubu cabu ca.

⁵ Yoo, Abrahamo me kaakesaare bägrä Leebi me kaakesaare bägrä lui cina iiwäreja biname ge Acejiyame täápume, sasa cotre mene te jiicenige egä teepi owecu gwidape bine miiji waadena teeme Israela binamewale cubu ca. Mule apu ge: iyeta

Israela biname lui cina gwidape piiyepu deedei jääpänemusi teeme kaakesea cabu ca, teepi miiji iyeta ten gwidape cabu ca yepä ceera. Iiwäreja biname cina miiji pui gwidape waadena, ngänuge teepi piiyepu teeme binamewale iyeta lui Abrahamo me kaakesaare gemi.

⁶ Yoo, Melkasideke lica Leebi me ingle cabu ca, yepä Abrahamo teebine yepä kupae ecäruji. Melkasideke piba Abrahamo ne mene jejuji teeme miiji täápume, Acejiyame lui ne temiji jajeji mene ituge ceera.

⁷ Yoo, Melkasideke lui baborage ge Abrahamo cabu ca, ingle mine umle gemi egä lui te ibibi birige Acejiyame me miiji ne ceera, tabe baborage gyene teeme cabu ca lui te peei miiji ne yaacatuge.

⁸ Age nuuja mene Melkasideke poto cidi me. Israela biname bime iiwäreja biname lui cina kupae yaawadanemusi teeme binamewale cabu ca, teepi binamerage gemi; teeme lenaja lica iyeteta. Yepä, Melkasideke poto cidi me, Abrahamo lui ne teeme kupae ecäruji, Oogäräneji Mene te jiicenige egä teeme cuta pisi nyene ireclota.

⁹ Yoo, apu pana gyene: Leebi, lui me kaakesaare bägerä cina kupae yaawadanemusi Acejiyame täápume, tabe te kupae ecäruji Melkasideke ne pui yepä padare Abrahamo liba kupae teebine ecäruji,

¹⁰ ingle ngänu ge puu pui padare Leebi lui camuge aplimla, yepä tabe puga ge teeme kaakesaare Abrahamo me tääpe cabu. Yepä, Melkasideke taatu tabe lica nuuja biname ne kupae yääcäruge. Yoo, peei name pi Melkasideke cuta baborage gyene iyeta nuuja iiwäreja biname cabu

ca.

¹¹ Acejiyame teeme cotre mene Israela biname bine ecäremuji, peei cabu biname cina iiwäreja biname bime ätityera cabu ca conocäco me äbitame, yepä Israela iiwäreja biname cina äblicäco biname bine toraca conocäco me wawena. Peei name pi Acejiyame Keriso ne tityepuji biname bine toraca ätityerame, ingle mime iiwäreja mope biname Keriso lica peei nuuja iiwäreja biname pana gyene, lui cina Leebi piyepu teeme kaakesaare bägrä Aarona me ingle cabu ca ge. Keriso baborage gyene iyeta teeme cabu ca Melkasideke liiyepu.

¹² Yoo, Keriso lui mara iiwäreja biname gyene, peei name pi Acejiyame cuta cotre mene mara me jewenuji iiwäreja poto cidi me.

¹³⁻¹⁴ Yoo, pajecu gyene egä mime Yageyame Keriso tabe lica Leebi me ingle cabu ca ge. Mine iyeta umle gemi egä tabe Yuuda me ingle cabu ca ge, piyepu Yuuda me inglewale cina iiwäreja kaakesea lica ituge wawena, ingle nuuja mene lica ge Acejiyame bau ca Moose bau me peei kaakesea teebibine ceerame.

Yeesu me Kaakesea Lui Melkasideke pana Gyene

¹⁵ Yoo, pajecurage gyene egä Acejiyame te kirece mara iiwäreja biname ne ituge acata. Page Yeesu pisi nyene mime iiwärejayame. Tabe lui Melkasideke pana gyene,

¹⁶ lica Leebi me inglewale cabu ca sasa mule liiyepu. Tabe teeme iiwäreja biname me ngii piyepu teeme kokre lica yaacatuge pui sasa cotre mule cabu ca, lui gyene biname bime ingle poto

cidi me, yepä teeme kokre pisi nyene teeme ngälu cäco ireclota cabu ca.

¹⁷ Oogäräneji Mene te teeme poto cidi me jicenige egä,

“Maane iiwäreja biname gäte epu pana Melk-
isideke liiyepu,
piiyepu mäame kaakesea lui ngälu cäco
gyene.”

¹⁸ Yoo, siige gyene pui sasa cotre mene iiwäreja poto cidi me, ingle kokre cäco

¹⁹ piiyepu ibibi lica gyene biname bine toraca conocäco wawename Acejiyame me opo gaabe je. Page mime ätrunga pisi nyene Yeesu me kaakesea cabu, lui te ibibi gyene mibibine cängena waadena Acejiyame bau me.

²⁰ Yoo, Acejiyame teeme iiwäreja kaakesea lica papa ecäruji Yeesu ne, yepä pui padare tabe cuta teeme caburage ngii jüicuji teeme mene kokre me wawename. Pui nuuja iiwäreja biname cina lica pepu kokre mene cabu ca yaawadanemusi teeme kaakesea bine.

²¹ Yeesu taatu iiwäreja biname me äbituji pepu ngii cama mene cabu ca, Acejiyame liba teebine jejuji egä,

“Cane lui Yageyame gäne, cane cäme ngii cama ai mene pa nääcärene,
piba ai mene licarage mara me wawena.

‘Maane iiwäreja biname gäte iyeteta ngälu cäco.’ ”

²² Siige, ai Acejiyame me ngii cama mene name pi, Yeesu ibibi gyene iiwäreja kaakesea wawename, peei name pi tabe cuta ibibi gyene kirece jajeji mene toraca me wawename niiya mule cabu ca äsecrera poto cidi me.

²³ Yoo, nuuja iiwäreja biname teepi bucurage ge pui sasa mule cabu, ingle teeme ireclota ngälu cama ge. Nuuja cina teeme niinäce me puupu ne jaacatanusi.

²⁴ Yepä, Yeesu me ireclota lui ngälu cäco gyene, piyepu teeme iiwäreja kaakesea nuuja te lica cire juutecrepi.

²⁵ Yeesu peei name pi ibibi gyene biname bine iyeta cängena äsecerame teeme niiya mule daremu cabu ca, lui cina Yeesu me kaakesea miji pi Acejiyame bau me otni, ingle tabe puma enajenige iyeteta Acejiyame ne awejename teeme miji täöpume.

²⁶ Yeesu peese nyene miijirage iiwäreja babo biname lui mime singi ibibi nitityärininuge. Tabe conocäco gyene, epucäco, piyepu mara gyene iyeta biname cabu ca, lui cina niiya mule jaawenemusi. Page tabe pisi nyene cabucewe je, cuta teeme ngii cabu me awepänteji gyene.

²⁷ Tabe lica gyene nuuja iiwäreja biname liiyepu lui cina miiji iyeta bimu gaabegabe cibi gwidape ca yiiwärajemusi niinäce teeme niiya mule täöpume, piba cuta iyeta biname bime niiya mule täöpume. Tabe yepä gääbu taatu yiiwärajuji, tabe liba teeme tääpe ecäruji budre täöpume. Siige, peei lui ibibi gyene biname bine kälyä wawename iyeteta.

²⁸ Yoo, Acejiyame me cotre mene Moose lui bine sewademuji, peei te iiwäreja kaakesea poto biname bine yääcäremuge, lui cina iyeta binamerage gemi, piyepu kokrecäco gemi, yepä pui cotre mene ingwe gaabe ca Acejiyame te kirece mene jijuji, piba teeme ngii cama pui mene ne babo kokre

me jewenuji. Tabe peei mene cabu teeme Bägrä ne iiwäreja kaakesea ecäruji, tabe lui epucäco piiyepu ibibi gyene ai kaakesea wawenname iyeteta.

8

Yeesu me Iiwäreja Kaakesea Mime täöpume Apu Gyene

¹ Yoo, iyeta mene cabu ca cine weebibine bii jijinago, ai ngene atwanena baborage gyene egä mime täöpume pisi nyene cabucewe je iiwäreja babo biname lui te adnatäneji enajenige Acejiyame me camu poto teeme miiji puupu cabu.

² Tabe iiwäreja biname gyene Acejiyame ne awejename mime täöpume pui cabucewe puupu cabu. Peei lui Acejiyame me toraca iiwäreja puupu, ingle peema pisi nyene Acejiyame me toraca mete, lica biname bime ime ca wawenäneji, yepä Acejiyame miiji wawenäneji gyene peei mete.

³ Yoo, iyeta iiwäreja babo biname teeme kaakesea lui cibi mäju ca Acejiyame ne yiiwärajusi piiyepu nuuja owecu gwidape teebine yäacärusi. Pui name pi cuta Yeesu mime Iiwäreja Babo Biname te miiji Acejiyame täöpume owecu gwidape ceera, siige tabe teeme tääpe ne ecäruji.

⁴ Yoo, Yeesu liba ai gawecewe cabu enajuji, tabe iiwäreja biname lica ge, ingle ama ibibi iiwäreja biname piti nemi, lui cina Israela biname bime cotre mene cabu ca yiiwärajemus.

⁵ Pui iiwäreja biname bime kaakesea lui owowä pana gyene Yeesu me toraca iiwäreja kaakesea täöpume lui gyene cabucewe je. Teeme iiwäreja mete cuta piiyepu owowä pana gyene

toracarage mete cabu ca lui cabucewe je. Pui name pi Moose liba gwidape jebasecretnemuji mete wawename Acejiyame täápume, lui mete cibü tääpe ca wawenäneji ge, Acejiyame piba teebine jejuji egä, “Maane iyeta gwidape pui ootonuta pana cängena jewenemepi, cane lipu meebine itu naawabepene Sinai Podo cabu.” Yoo, peei mene cabu ca mine umle egä pui mete lui owowä pana ge cabucewe mete täápume.

⁶ Yepä, Yeesu me kaakesea lui baborage gyene Israela iiwäreja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu kirece jajeji mene Yeesu lui ne mime täápume toraca me jaawenuji, baborage gyene sasa mene cabu ca, ingle pui mene toraca ibibi gyene egä Yeesu te mibibine niiya mule cabu ca nisechräinuge ten cama iyeteta lenajame.

⁷ Sasa jajeji mene, cotre waweneca piyepu jäje iiwäreja poto cidi me, ibibi lica ge biname bine kälyä wawenecame. Peei liba ibibi gyene, Acejiyame piba singi lica kirece jajeji mene ceerame.

⁸ Yepä, sasa mene ibibi lica ge, ingle biname bime niiya mule cuta piti nemi. Acejiyame peei poto cidi me jüicuji Oogäräneji Mene cabu egä, “Cane lui Yageyame gäne, cane jijenininine egä,

‘Padare te pa tädepi,
cane piba kirece jajeji mene cire
jaawenepene

Israela biname bime kaakesaare täápume,
cuta piyepu Yuuda me ingle biname täápume.

⁹ Ai kirece jajeji mene mara gyene sasa jajeji mene cabu ca,
cane lui ne jewenujine teeme niinäce kaakesaare täápume,

cane liba teebibine ime ca sewecnemujine
Aikupito gawe cabu ca.

Yepä, teepi cäme jajeji mene lica cängena acata
wawenecame.

Cane peei name pi teebibine kaake me jewen-
emujine.’ ”

10 Mime Yageyame cuta jiicenige egä,

“Yoo, agha kirece jajeji mene cane ingwe
ca cire jaawenepene Israela biname bime
täápume.

Cäme cotre bine cane cire yoogäremepene teeme
ngenecu bora;

teeme ngene atwanena cabu cire yaacite-
pene.

Cane teeme täápume Acejiyame cirege äbita,
cuta teepi cäme biname cirege lenaja.

11 Pui padare cabu piba nuuja te lica teeme bi-
namewale bine,

coo teeme naniganewale bine cire
yaabiberäjemepesi egä,

‘Acejiyame täápume umle äbitepeye,’

ingle matimati cabu ca modamoda biname me

teepi iyeta cäme täápume umle cama cire
yaacrajemepi.

12 Yoo, cane teebibine kälyä cire jaawenemepene;

cane ingwe ca lica teeme niiya mule bine
ngene jaapecnemepene.”

13 Siige, peei mene cabu Acejiyame jiicenige egä
teeme kirece jajeji mene tuwängle gyene sasa jajeji
mene täápume. Page pui sasa mene te mameta ge
ämlita.

9

Sasa Iiwäreja Mule Mara Gyene Yeesu me Iiwäreja Mule cabu ca

¹ Niinäce jajeji mene cabu puga ge cotre mene irecu ätumuta mule täápume. Cuta piiyepu puga ge cäbletääpe ca wawenäneji mete teeme maramara irecu ätumuta piiyepu iiwäreja mule täápume.

² Pui iiwäreja mete ngalebora neeneni puupu puga ge. Pui niinäce puupu lui ne yaainusi Cude Puupu ca, peei ngalebora nesae gwidape puga ge: ngale me atecwamta puupu, piiyepu dade, cuta piiyepu buluduu pui dade papa cabu. Peei buluduu ceerajäneji ge Acejiyame ne.

³ Pui mete cole je jeclänutujisi baborage cäbletääpe ca atri täápume. Pui cäbletääpe nuuja poto ca lui puupu ne yaainusi Cuderage Puupu ca.

⁴ Cuderage Puupu ngalebora puga ge dade lui gol ca acwabäneji ge. Pui cabu iiwäreja babo biname te miiji lengo gwidape bine juubudäremuge Acejiyame täápume. Cuta puga ge gwidape niinäce jajeji mene täápume jamyacurage uli boks ngalebora. Peei boks lui gol ca acwabäneji ge. Boks ngalebora me laacitusi neeneni kula lui papa cabu Acejiyame me ten cotre mene oogäräneji ge. Jajeji mene täápume boks ngalebora cuta puga ge gol karpu. Peei karpu bora je buluduu pana gwidape ge teepi yaainusi “maana” ca, lui deedei ca Acejiyame biname bine engäremuji deedei cäco gawe cabu. Peei boks ngalebora cuta puga ge Aarona me otnetneja suru lui te laame bine itu sisemuji awabejame egä Aarona lui Acejiyame me singi biname ge iiwäreja babo biname täápume.

⁵ Peei boks papa cabu puga ge neeneni owowä pana gwidape lui mename seemo pana opo cama, cuta taame cama ge. Teepi boks ne cäängena jaawabäsi egä agesa Acejiyame me lenaja puupu. Iiwäreja babo biname te peei puupu ne cibi uudi ca yää-trupicuge Acejiyame ne awejename biname bime niiya mule äcise-jame. Yoo siige, page lui miiji padare lica gyene peei gwidape poto cidi me cängena-cängena aboclomäjame.

⁶ Iyeta gwidape pepu ge pui sasa mete cabu, teepi luma irecu lätu-mutinusü Acejiyame ne awejename. Iiwäreja biname cina peei nii-näce puupu cabu me yääbäcnusi cuta täsuge iyeta bimu gaabegabe teeme kaakesea wawename.

⁷ Yepä, iiwäreja babo biname te taatu labacituge pui ngaleborarage puupu me. Tabe yepä taatu padare cabu kämäge gaabegabe labacitanuge. Tabe miiji cibi uudi acana ten cama, pui ca niinäce teeme niiya mule äcisejame, piba cuta iyeta biname bime niiya äcisejame.

⁸ Yoo, pajecu gyene Aceji Seemo me abiberäja cabu ca egä gaabe camuge iitnana toraca mete me toraca Cuderage Puupu cabu me abacitame teeme tääpume lui cina pui sasa gawecewe iiwäreja mete cabu cuta yiiwäräjusi.

⁹ Mine piba peei cabu ca umle läbitinago egä owecu gwidape piyepu cibi mäju Acejiyame tääpume acrejetame, peei cina äblicäco biname bime ngenecu conocäco piyepu plowa me wawename.

¹⁰ Peei iiwäreja mule lui deedei äbita piyepu niye nänäja poto cidi me taatu, cuta piyepu mara-mara äciseja mule tääpume. Iyeta peei mule lui

tääpe poto cidi me, cuta lica ngenecu poto cidi me. Mime saarewale cina miiji peei mule bine waweneca kälyä me äbitame Acejiyame me opo gaabe je. Teeme ngälu lui Acejiyame liba kirece ireclota pa yääcäremepi.

¹¹ Siige, Yeesu itu täduji, iiwäreja babo biname me itu äbituji miijirage kirece mule ne aboclomtame. Yepä, page tabe kaakesea lica jewenenige ai gawecewe mete cabu, lui ne biname cina erangujisi, piyepu lui ge gawecewe gwidape ca wawenäneji. Page tabe kaakesea jewenenige toraca miijirage puupu cabu, lui gyene cabucewe je.

¹² Yeesu Acejiyame me Cuderage Puupu cabu me yepä gääbu abacituji, lica gouti piyepu kau plongo bime uudi cama, yepä teemerge uudi ca Acejiyame ne yiiwärajui mibibine kälyä me wawename niiya mule daremu cabu ca iyeteta ireclota cabu äbäcname.

¹³ Sasa mule cabu biname liba traci lica ge, piba iiwäreja biname te teebine yäätrupicuge gouti piyepu rooriye kau bime uudi ca, cuta piyepu tabe kau plongo ne juubudäruge. Cuta pui me tuuwe mriibe ca piba jääsicmaluge. Peei ca biname te miiji me läbituge Acejiyame me binamewale cama abasutame piyepu Acejiyame bau me irecu ätumutame.

¹⁴ Peei mule te biname me tääpe ne taatu jugi cäco me jaawenuge, yepä Keriso me uudi ibibi gyene mime trupa ngalebora ne äcisejame. Piba mime ngene atwanena lica mime niiya mule daremu cabu, yepä mime ngene atwanena iyeta lui Acejiyame cabu gyene teeme singi wawename.

Yoo, Aceji Seemo lui iyeteta gyene, teeme ätityera ca Keriso teemämu owecu gwidape pana ituge ceera Acejiyame ne. Tabe budre me äbituji mime niiya mule bine äyebhengäjame, tabe lui epucäco gyene piyepu teeme nuuja niiya mule lica ge.

¹⁵ Yoo, Keriso gaabe jüitnuji kirece jajeji mene tääpume, ai ingle naace popi lui biname cina ala asogläcneji gemi, teepi piba ibibi gemi miijirage iyeteta ireclota cabu lenajame, Acejiyame te lipu itu jüicuji, ingle Keriso me budre pisi nyene teeme niiya mule bime daremu äyebhengame, lui wawenäneji gemi sasa jajeji mene padare cabu.

¹⁶⁻¹⁷ Yoo, iyeta modamoda biname cina teeme budre niinäce gaabe, teepi mene jaajemusi teeme gwidape poto cidi me egä lui te pagege waadena. Peei budracame me mene ibibi läbituge teeme budre ingwe gaabe ca taatu.

¹⁸ Peei name pi cuta Acejiyame me niinäce jajeji mene poto cidi me teepi miiji cibi eglujisi, piba cibi uudi ca peei mene ne ibibi me wawename.

¹⁹ Cuta peei name pi Moose liba iyeta Acejiyame me cotre mene biname bine jejananemuji, peei ingwe gaabe ca tabe kau plongo me uudi piyepu gouti me uudi niye cama elenglecäjemuji, piba maamoi ngäli bine uli ciipe cabu jesoplecäjemuji. Pui ududi ngäli ca Oogäräneji Cotre Mene bine uudi ca itrupecmuji, piba iyeta biname bine cuta itrupecmuji.

²⁰ Tabe jejemuji egä, “Ai uudi te Acejiyame me jajeji mene toraca kokre me jewenenige, peei name pi weene miiji ai mene ne wawename.”

²¹ Yepä pana mule ca Moose te iiwäreja mete ne, iyeta iiwäreja kwäye piyepu nuuja gwidape cama,

uudi ca cuta itrupecmuji.

²² Yoo, sasa cotre mene cabu, pama iyeta gwidape uudi ca äcisäjeji ge kälyä me wawename. Niiya mule cuta pepu gyene, miiji uudi asata peei cabu ca kälyä päpäname.

Yeesu Keriso me Budre Ibibi Gyene Mime Niiya Mule Äyebhengame

²³ Lui gwidape owowä gemi toraca cabucewe gwidape täöpume, miiji peei bine kälyä me wawena sasa iiwäreja mule ca, yepä pepu gawecewe iiwäreja mule ibibi lica gemi cabucewerage gwidape täöpume. Mara jamyacu iiwäreja mule taatu ibibi gyene cabucewe gwidape täöpume.

²⁴ PEEI name pi Keriso lica gawecewe Cuderage Puupu cabu abacituji, ingle peei biname biji rarangäneji mete lui owowä taatu ge Acejiyame me toraca puupu täöpume. Yepä, Keriso cabucewe puupu me abacituji. Tabe puma enajenige Acejiyame me opo gaabe teebine awejename mime täöpume.

²⁵ Tabe cabucewe puupu me licarage jäje abacitanuge teeme tääpe bucurage gääbu ceerame, epu pana Israela iiwäreja babo biname te gawecewe mete Cuderage Puupu cabu me lipu kämäge gaabegabe labacitanuge uudi cama, lui teeme uudi lica ge.

²⁶ Eewe, ingle pepu liga cirege äbita, Keriso pita piiyepu budre cire läbitaneji bucurage gääbu ai gawecewe me agedna cabu ca, yepä pepu lica gyene. Ai gawecewe liba mameta ge apira, piba

tabe yepä gääbu taatu äduji iyeta niiya mule bine äyeblengame, teeme tääpe liba budre me äbituji.

²⁷ Yoo, biname cina lipu yepä gääbu taatu budre äbita, siige Acejiyame peei ingwe gaabe ca teebibine cirege atrana,

²⁸ Keriso cuta piyepu yepä gääbu taatu budre äbituji daremu ceerame iyeta biname bime niiya mule täápume, siige tabe cire tacnenutepi, yepä tabe lica cääri biname bime niiya mule bine äyeblengame. Tabe cire tacnenutepi biname bine waadename iyeteta ten cama lenajame, lui cina teebine jewagrijenisi teeme äsecrera täápume.

10

¹ Yoo, Israela biname bime cotre mene lui cuta owowä pana ge. PEEI te läbitanuge aboclomtame Keriso te lui miiji mibibine cire nicäripi. Sasa mule cabu iiwäreja bucurage ge iyeta kämäge gaabegabe, yepä peei iyeta ibibi lica ge biname bine kälyä wawename lui cina singi Acejiyame bau otnime.

² Teeme iiwäreja liga ibibi cirege teeme niiya mule poto cidi me kälyä ceerame, biname cina piba lica ingwe ca asicnenta teeme niiya ne; cuta siige piba iyeta iiwäreja.

³ Yepä, teeme ngenecu bora asicnenta lui miiji lica ge, peei name pi teeme iiwäreja iyeta kämäge gaabegabe lui teeme täápume ngene apecna pana ge teeme niiya mule poto cidi me,

⁴ Ingle naace gyene uudi rooriye kau piyepu gouti cabu ca äblicäco niiya mule toraca äyeblenga.

⁵ PEEI name pi Keriso me gawecewe cabu me otni padare liba mameta ge, tabe Acejiyame ne

mene jejuji egä,

“Maane singi lica gäte cibi mäju, cibi uudi, pi-
iyepu nuuja iiwäreja gwidape täápume,
yepä maane singi gäte cane cäme binamerage
tääpe ne ceera budre me.

⁶ Maane ngenecu miiji lica gäte teepi liba
camlecamle cibi bine kula dade cabu
juubudäremusi teeme niiya mule daremu
täápume.

⁷ Cane peei name pi meebine naajenine egä,
‘Cane age säne otnime mäáme singi wawe-
name;
cäme poto cidi me lipu oogäräneji ge.’ ”

⁸ Siige, peei mene cabu Keriso niinäce jejuji
egä, “Maane singi lica gäte maramara iiwäreja
mule täápume; maane gege lica gäte iingäja cibi
täápume coo piyepu iyeta nuuja mule niiya mule
bine äyblenga täápume.” Tabe pepu jejuji, ngänu
gyene puu cotre mene te jiicenige peei bine
wawenecame.

⁹ Keriso piba jejuji egä, “Cane age säne otnime
mäáme singi wawename.” Siige, Acejiyame
iyeta sasa iiwäreja mule bine iyblengemuji, piba
Keriso ne tuwängle ecituji teeme puupu cabu.

¹⁰ Ai ingle naace popi Yeesu Keriso itu jewenuji
Acejiyame me singi bine, mine iyeta kälyä gemi
mime niiya mule cabu ca. Tabe liba teemämu
iiwäreja pana ecäruji budre täápume pui yepä
padare, peei lui ibibi gyene iyeteta ngälu cäco.

¹¹ Israela iiwäreja biname cina yepä pana
iiwäreja birige waweneca iyeta bimu gaabegabe,
yepä pui iiwäreja äblicäco niiya mule bine toraca
äyblenga.

12 Keriso yepä taatu padare yepä gwidape, teeme tääpe ne, ecäruji. Siige, peei lui ibibi gyene niiya mule äyebgame ngälu cäco. Tabe piba adnatuji Acejiyame me camu poto ime cabu.

13 Page tabe puma jewagrijenige Acejiyame te teeme cubuyame bine teeme ernge gawe me acraname.

14 PEEI yepä wawena ca tabe biname bine epucäco me jebenemuji iyeteta, tabe lui bine mara me jebenemige teeme pana äbitame.

15 Mine umle gemi egä peei mene toraca gyene, ingle Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu itu jüicuji egä,

16 “Yageyame te apu jüicenige, ‘Cane ai jajeji mene cäme biname tääpume cire jaawenepene.

Cäme cotre bine cane cire yoogäremepene teeme ngenecu bora,

cuta teeme ngene atwanena cabu cire yaacitanepene.’”

17 Tabe cuta jüicuji egä, “Cane lica teeme ni-
iya conocono mule bine cire ngene jaapcne-
mepene.”

18 Pui name pi page siige, nuuja ingle lica gyene gwidape cääri cuta iiwärejame niiya mule äyebgame.

Mine Miiji Acejiyame bau Otni Peei Kälyä Acate- name

19 Cäme ätrunga binamewale, mine miiji gemi wälu cäco Acejiyame me Cuderage Puupu cabu äbäcname teeme opo gaabe aclajutame, ingle Yeesu teeme uudi ituge apira mine Acejiyame me biname me äbitame.

²⁰ Teeme tääpe liba budre, peei te Acejiyame me Cuderage Puupu ne jiiitnuuji mime tääpume. Teeme budre padare cabu pui babo cäbletääpe, lui te iiwäreja mete cabu Cuderage Puupu ne jäälyenguge, peei te cole je äderäruji. Siige, mime kirece Acejiyame bau me otni gaabe peese nyene Yeesu, lui te page ireclota cama enajenige cabucewe je.

²¹ Tabe mime tääpume iiwäreja babo biname gyene Acejiyame me mete ne ire atwime.

²² Peei name pi mine miiji wälu cäco otni Acejiyame bau yepä taatu ngene atwanena cama, teebine toraca ätrunga cama, plowa ngenecu cama lui niiya mule cabu ca äcisäjeji gemi, piiyepu jugi cäco tääpe cama lui miijirage niiye ca äcisäjeji gemi.

²³ Mine ätrunga cama cängena ninajininuge, inge mine umle gemi iyeta Acejiyame me mene toraca me läbituge.

²⁴ Mine mime nuuja bime poto cidi me ngene pa jwaatwananinago lipu teebibine ätityera ceerame teepi owecu cama lenajame piiyepu miiji taatu mule wawename.

²⁵ Mine gonerage yaabmalusi mime abasecretna mule ne, poto cina liiyepu, yepä mine mimemime cerämu kokre läcäraninago, inge mine umle gemi egä Acejiyame me ceräcerägäabu bimu cudecewerage lica gyene.

²⁶ Yoo, biname te liba Acejiyame me Miiji Mene äsecrera poto cidi me yäatecijuge, piba ingwe ca teeme niiya singisingi mule cääri jaawenemuge, teeme tääpume nuuja mara ätityera coo piiyepu iiwäreja lica gyene teeme niiya mule daremu äyebhengame.

²⁷ Yepä, pepu biname lui cina Acejiyame ne jäägyusi, teepi miiji wälu cama lenaja, ingle teeme täápume pisi nyene atrana piba muye puupu cabu otnime puma iyeteta lenajame.

²⁸ Yoo, sasa mule cabu apu gyene: Cotre bine Moose lui sogäremuji, lui biname te jaatropang-tuge, tabe budre jepänuji owecu cäco, liba piti negi neeneni coo nesae ire arbi biname teebine aitnejame.

²⁹ Peei cabu ca baborage gyene mäpu daremu biname täápume lui te Aceji Seemo me ätityera ne jäägyuge, lui te gawe me yaacituge Aceji Bägrä ne, piiyepu papa me jaawenuge Yeesu me uudi ne, lui uudi te teeme niiya mule bine ituge äyebenga Acejiyame me jajeji mene name pi. Pepu biname täápume mäpurage daremu pisi nyene.

³⁰ Mine umle gemi Acejiyame lui te jiicuji egä, “Niiya mule daremu lui cäme ime cabu sine; cane te cirege ceera,” tabe cuta jiicuji egä, “Yageyame te biname bine cirege atrana.”

³¹ Yoo, magerage mäpu teeme täápume lui cina niiya mule daremu cirege päpäna mime Ireclota Acejiyame bau ca.

³² Siige, weene ngene jepecneye pui niinäce padare, weene Acejiyame me Miiji Mene liba ngale pana ecatujiye. Weeme ireclota mäpu ge pui padare, yepä weene lica weeme ätrunga ne ebmalujiye.

³³ Nuuja taje biname cina weebibine niyarage jicnecininusi piiyepu niiya jiwenininusi. Nuuja taje weeme binamewale bine liba jääpänemuye pepu mäpu cabu, weene wälu lica birige ten cama peei mäpu cabu gigri lenajame.

³⁴ Weene owecu jaawenemuye lui bine yaacranemusi krokeciye mete bora. Weeme gwidape liba weeme bau ca yääyebingusi, weene cuta ngenecu miiji birige, ingle weene umle gemi teepi äblicäco weeme bau ca äyebenga weeme toraca miiji cabucewe je puupu ne, peei lui weemi nemi iyeteta.

³⁵ Yoo, cuta ai padare cabu weene wälu gone! Weene miiji cängena kokre cama inajininuge weeme ätrunga cabu, piba weeme babo miiji daremu cirege päpäna.

³⁶ Weene miiji ngenecu kokre cama lenajame, naace täápume Acejiyame me singi ne wawename, piba teeme mene weeme täápume toraca me cire läbitepi.

³⁷ Oogäräneji Mene te jiicenige egä,
 “Maticolä taatu padare piiyeme,
 piba lui te otnime äbitenige, tabe pa tädepi,
 lica däägudägu äbita otnime.

³⁸ Cäme conocäco biname cina teepi pa jäätrungepesi, piba peei cabu icrajenige iyeteta.

Yepä, liba nuuja te latatrongäruge, cane lica ngenecu miiji teeme täápume.”

³⁹ Siige, mine lica gemi pui biname lui cina gaabe cabu ca täcnäruge cuta lapesarinusi, yepä mine jäätrungusi, piba miiji ireclota ne ten cama cirege päpäna iyeteta.

11

*Mime Niinäce Kaakesaare cina Miiji Ireclota ne
 Cire Jäápänepesi Teeme Ätrunga cabu ca*

¹ Ngena gyene ätrunga? Yoo, ätrunga lui apu pana gyene: Mine jaawagrijsi toraca umle cama egä mine lui gwidape täápume singi, peei te pagege äbita. Mine toraca umle gemi egä mime singi gwidape pisi nyene niinäce gaabe je, mine pagege oomlana, ngänuge puu ai padare cabu mime cud-ecewe name pi mine äblicäco päpäna.

² Yoo, Acejiyame te sasa ätrunga biname bine ewepyeräjemuji teeme ätrunga täápume.

³ Ätrunga ca mine umle läbitinago egä ai gawecewe piiyepu cabu je wale bine, iyeta Acejiyame te mene ca jewenemuji, yepä lui cabu ca tabe jewenemuji, mine pui bine äblicäco gemi päpäna.

⁴ Ujarage Abela me iiwäreja Acejiyame täápume lui miiji ge teeme naane Kaino me iiwäreja cabu ca teeme ätrunga name pi. Acejiyame Abela me iiwäreja gwidape bine ewademuji awabejame egä Abela me ätrunga mule miiji ge. Yoo, Abela uja ge budre, yepä mine teeme bau ca pa labiberäjipesi.

⁵ Eenoka Acejiyame ne jitrunguji, peei name pi Acejiyame teebine cabu me ecituji budre cäco; tabe papa apesaruji. Biname cina liga teebine jirnganujisi, teepi äblicäco ingwe ca päpäna, ingle Acejiyame itu ecatuji teebine. Acejiyame me Oogäräneji Mene te jiicenige egä, Eenoka me acatäneji niinäce gaabe me tabe Acejiyame ne ngenecu miiji me jewenuji.

⁶ Yoo, biname te äblicäco Acejiyame ne ngenecu miiji me wawena ätrunga cäco. Ingle naace gyene lui cina singi Acejiyame bau otnime, teepi miiji jäätrungusi egä pisi nyene Acejiyame piiyepu tabe babo miiji daremu teebibine yääcäremuge, lui cina

toraca jäärngusi teebine.

⁷ Nooa peese nyene nuuja biname lui te Acejiyame ne jäärtru-nguge. Acejiyame teebine umle mene jejuji ingwe gwidape poto cidi me. Nooa teeme mene jecatuji. Ngänuge tabe lica igi niiye ne jepänuji, tabe babo poo ne eranguji, teeme coga bägrä cama peei ca isecräremuji babo niiye cabu ca. Nooa me ätrunga mule mara ge nuuja teeme binamewale bime ätecija cäco mule cabu ca. Acejiyame teebine teeme biname me jewenuji teeme ätrunga name pi.

⁸ Abrahamo Acejiyame ne jäärtrunguge. Acejiyame teebine jejuji cewe ne abmalame cudecewe gawe cabu otnime, tabe lui gawe teebine cirege ceera. Abrahamo peei mene jecatuji otnime. Tabe gaabe cabu äduji, yepä umle lica ge liiyeme ädenige.

⁹ Tabe lui gawe cabu enajuji catecewe biname pana, Acejiyame me mene peei poto cidi me jäärtrunguge egä tabe pui gawe teebine cirege ceera. Tabe cäbletääpe ca wawenäneji mete bine sewademäjemumi, peei cabu senajenäjumi tabe, piba Isacako, cuta ingwe ca Yakobu. Teepi iyeta yepä mene ne ecatanujisi Acejiyame bau ca.

¹⁰ Abrahamo lica babo cewe cabu yaanajuge, yepä tabe ngene jwaatwananuge iyeteta lenaja cewe poto cidi me, lica ai gawecewe cabu, yepä Acejiyame lui cewe ne yootonutuji piyepu eranguji cabucewe je.

¹¹ Abrahamo babe me äbituji tabe liba sasara ge, cuta piyepu teeme coga Saara te bägrä ne jepänuji, lui te ngälu pui padare äblicäco ge bägrä päpäna. Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji teeme

mene bāgrā poto cidi me toraca me äbitame, si-ige teeme kokre te tacnenutuji, tabe imäbāgrā ne jepānuji.

¹² Peei name pi Abrahamo, lui te mameta ge bāgrā cāco budre, teeme bau ca secluji bucurage kaakesaare, epu pana bucurage cabu je wale lipu gemi. Secre pana bucurage gemi teepi, biname te äblicāco acnema.

¹³ Iyeta peei biname cina teeme ätrunga cama budre. Acejiyame me mene camuge toraca me äbita teeme täápume, yepä teepi umle ge egä miiji pisi nyene ingwe ca, peei name pi ngenecu miiji cama budre. Teepi jüicujisi egä, “Cime toraca cewe ama lica gyene; cine catecewe biname pana ninajininige ai gawecewe cabu.”

¹⁴ Peei mene cabu ca mine umle gemi egä teepi singi toraca cewe täápume lui gyene cabu je.

¹⁵ Teeme ngene atwanena lica teeme sasa cewe cabu je, lui ne ituge abmala. Teepi liba singi cirege peei täápume, teeme padare puga ge äcnārame,

¹⁶ yepä teepi singi lica. Iyeta teeme singi lui cabucewe täápume, lui miijirage gyene iyeta nuuja cewe cabu ca. Peei ätrunga name pi Acejiyame ajiri lica gyene teeme täápume, yepä tabe singi egä ätrunga biname cina teebine yaainusi teeme Acejiyame ca, ingle naace gyene tabe miijirage cewe ne itu emacetrnäjuji teeme täápume.

¹⁷ Acejiyame liba Abrahamo me ätrunga epicnantuji, Abrahamo teeme mene cuta jitrunguji, teeme yepä taatu bāgrā Isacako ne kula dade cabu etecwamtuji Acejiyame ne ceerame.

¹⁸ Tabe ngene jotwananuji Acejiyame me mene poto cidi me egä, “Määme toraca kaakesaare eei

gemi lui määme bägrä Isacako bau ca,”

¹⁹ piba ngene ca egluji egä Acejiyame ibibi ge Isacako ne budre cabu ca awecnistame. Pepu pana äbituji. Acejiyame Isacako ne Abrahamo bau me secwenistuji, Isacako liba mameta ge budre päpäna.

²⁰ Ingwe ca Isacako ätrunga cama teeme bägrä Yakobu piyepu Esau naabibine jaajuji teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu.

²¹ Cuta Yakobu teeme budre mameta, tabe mene jaajuji teeme neeneneni saare bine, Yoosepa me bägrä. Tabe ätrunga ca jaajuji teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu. Tabe suru cama arpinantuji, irecu ätumujuji Acejiyame ne awepyeräjame.

²² Yoosepa cuta piyepu teeme budre mameta mene jiicuji egä Acejiyame te Israela biname bine cire yaawademepi Aikupito gawe cabu ca. Teeme ätrunga baborage ge, peei name pi mene jejemuji egä, “Ingwe ca cäme kaake bine ama cita ca cire ewecnemepeye piyeme mime Kanana gawe cabu me.”

²³ Yoo, Moose me mage babe Acejiyame ne cuta jitrungujäsi. Teepi jamyacu opo bägrä ne jepänujäsi, piba ätrunga ecitujäsi Acejiyame bau me teeme bägrä asatame Aikupito gawe Mope Biname me cotre cabu ca, lui cotre imäbägrä agleca täapume. Teepi wälu lica ge Moose ne ämlitame nesae mabye cama.

²⁴ Moose liba uutige, tabe singi lica ge Aikupito gawe Mope Biname me ingle cabu lenajame,

²⁵ pätä tabe singi ge Acejiyame me biname cama abasutame teeme mäpu ireclota cabu lenajame,

lica ge pui niiya mule biname cama matikolä padare otnetneja teeme miiji ireclota cabu.

²⁶ Tabe ngene ca egluji egä miijirage cirege, tabe liba iicetna päpäna teeme äsecrera biname Keriso name pi. Peei name pi tabe Aikupito gawe biname bime miijimiji gwidape iyeta jigyemuji, ätrunga cama jewagrijuji miiji daremu ne päpäname ciige.

²⁷ Tabe Acejiyame ne jitrunguji ätityerame teebine. Aikupito gawe ne liba sebmaluji, tabe wälu lica Mope Biname me claabe tääpume. Tabe licarage tacnenutuji, yepä Acejiyame cama äduji epu pana tabe teebine opo awatna ten cama lui ne biname cina äblicäco päpäna.

²⁸ Moose Acejiyame ne jäätzunguge teeme binamewale äsecrera teeme mäpu ireclota cabu ca Aikupito gawe je. Tabe peei name pi biname bine jejemuji maamoi plongo ne agli Äsuplengta deedei wawename, piba pui me uudi ca mete grana bine apyacame. Piba Acejiyame me agleca mename seemo te teeme mete bine isuplengemuji, uuge bägrä bine lica eglecimuji peei mete cabu, yepä Aikupito gawe biname bime mete cabu taatu.

²⁹ Israela biname cina Acejiyame me ätityera cabu jitrungujisi, teepi conocäco yuurujisi malu lui ne yaainusi Ududi Malu ca. Peei lui epu pana teepi doro gawe cabu ecluji. Yepä, Aikupito gawe biname cina liga yuurujisi Israela biname bine äcwetname, teepi iyeta abumitnuji, siige.

³⁰ Israela biname bime ätrunga name pi babo cewe Yeriko me kula caale te itramuji. Camuge atrama, Israela biname cina peei caale ne piba

jewaclomäjenujisi iyeta seben bimu cama, Acejiyame lipu teebibine itu jejemuji.

³¹ Yepä ero magebi teeme ngii Rahaba, tabe lica budre ne jepänuji nuuja Yeriko cewe biname cama. Teepi te singi lica ge Acejiyame me mene ätecijame, yepä Rahaba jitrunguji Acejiyame ne. Israela biname cabu ca neeneni ire täapume biname bine tabe te jaawabuji piyepu äätityäruji.

³² Yoo siige, cerämu biname piti nemi pepu pana, yepä padare ibibi lica gyene mene jaajane-name Gideona, Baraka, Samson, Yepeta, Daawida, Samwela, piyepu iyeta sasa mename biname poto cidi me.

³³ Peei biname iyeta Acejiyame ne jäätzungusi tabe te teebibine ätityerame. Teepi yuutrutujisi nuuja gawe cubuyame biname cabu ca, teeme biname bine cängena ire jetwemujisi, piyepu pui miiji bine jepänanemujisi, Acejiyame lui poto cidi me ituge jaji. Layani cina äblicäco teebibine agleca,

³⁴ muye wädräji äblicäco oomlana teebibine, cuta piyepu teepi cubu turikä budre cabu ca äsecräruji. Poto cina teeme tääpe liba bleela, teepi cuta cääri kokre jääpänusi. Poto cina cubu me kokre cama yaacluge, piba nuuja gawe cabu ca biname cina temiji pi luucratnuge.

³⁵ Poto magebi ätrunga name pi teeme budre biname ewademujisi ireclota cama.

Nuuja pui biname cina mage pita piyepu budre jepänujisi, ingle teepi singi lica ge Acejiyame bau ca äyebengame peei pita piyepu budre cabu ca äsecerame, yepä teepi Acejiyame ne

jäätrungusi tabe te teebibine cirege arpinera miijirage cabucewe ireclota täápume.

³⁶ Teeme poto bine niiyarage bääclena me jaawenemusi, jidnanininusi, nuuja bine jaamlemeläjemusi, siige krokeciye mete bora me yaacranimusi.

³⁷ Poto bine kula ca eglecimujisi, poto bine cole je jeclanimujisi, cubu turikä ca teepi budre jepänujisi. Poto cina cäbletääpe cäco, maamoi piyepu gouti tääpe bine asigrärinujisi. Teeme deedei piyepu gwidape lica ge; poto cina pita piyepu mäpurage ireclota jepänujisi nuuja biname cabu ca.

³⁸ Teepi uucratnujisi daapo taatu cewe cabu me piyepu podo cabu me, kula waja piyepu cupicu bora je ämletnärinujisi. Pui biname iyeta Acejiyame ne jäätrungusi, yepä ai gawecewe me ireclota lui miiji lica ge teeme täápume.

³⁹ Acejiyame teebibine iyeta ewepyeräjemuji teeme ätrunga täápume, yepä teepi camuge päpäna iyeta pui miiji ne Acejiyame lui ituge jaji teebibine ceerame,

⁴⁰ ingle Acejiyame singi gyene teepi mime ireclota padare ne awagrijame, piba teepi mine cama gigri cirege päpäna pui iyeteta epucäco ireclota ne.

12

Acejiyame Iyeta Teeme Bägrä bine Yaablawäjemuge

¹ Yoo siige, bucurage ätrunga biname cina ituge uutruta. Mine epu pana uuwamena biname gemi liiyepu teeme sobe cabu. Miiji mine iyeta mime mäpu äyebenga piyepu poto niiya mule lui cina

mibibine cuta noomlenininisi. Mine piba gaabe cabu cängena uuwametna.

² Mine irecu yaacranemesi Yeesu bau me. Tabe mibibine niwadaneniniginige mime ätrunga cabu, ngälu peei te epucäco me cire läbitepi cabucewe je. Tabe teeme gaabe ne lica ebmaluji baarge uli cabu budre äbita name pi, yepä tabe baarge uli ne ecatuji, ajiri ngänuge tabe budre äbituji mime täöpume, ingle tabe budre gaabe cabu ngene jotwananuji egä teeme niinäce gaabe me babo gege pisi nyene. Siige, tabe budre cabu ca arpinan-tuji, page tabe pisi nyene adnatäneji Acejiyame me camu poto ime cabu je.

³ Mime gaabe liba mäpu, liba worämu me läbitinago, mine piba ngene pa jwaatwananinago Yeesu me mäpurage ireclota poto cidi me. Ni-iyä mule biname liba teebine jimugetnujisi, tabe cängena enajuji. Mine cuta gone worämu name pi toraca gaabe ne yaabma-lusi.

⁴ Toraca, weene niiya mule cama läciseräjininuye, yepä peei cabu ca weene lica budre ne ituge päpäna.

⁵ Nää, weene pama ngene jitrimalininiginige Acejiyame me miiji mene weeme täöpume egä,
“Cäme bägräwale, imyemutinege weeme Yageyame me ablaweja mene ätecijame.

Cane liba weeme niiya mule yaaboclomäjimune, gone mäpu ngene atwanena yaacatuye.

⁶ Ingle naace gyene cäme singi biname bine cane yaablawäjemune.

Cane bägräwale bine poto mäpu cabu yääbäcnimune, cuta yääsecremune.”

⁷ Weene ablaweja yaacatu ye Acejiyame bau ca, inge tabe epu pana weebibine jiwenininuge bägrä bine liiyepu. Yoo, iyeta bägrä yepäyepä teeme babe te yaablawäjuge.

⁸ Acejiyame liba weebibine lica iblawäjinininuge, teeme nuuja bägrä bine lipu yaablawäjemuge, piba weene lica gemi teeme toraca inge biname.

⁹ Mime uudi babe cina mibibine niblawäjiniusi, piyepu mine teebibine opo gaabe me yaacranimusi. Piba mine miiji cuta mime Aceji Babe me ablaweja ne ngenecu miiji cama acata cuta peei cabu ca miijirage ireclota ne päpäname.

¹⁰ Mine liba bägrä je, mime babe cina piba nibiberäjininujisi teepi lipu ngene jwaatwa-nimusi egä miiji ge, yepä Acejiyame me ablaweja lui iyeta padare conocäco gyene piyepu mime miiji tääpume. Tabe singi mine teeme pana mara conocäco me äbitame.

¹¹ Ablaweja padare cabu mine gege lica birige, yepä ngenecu mäpu, yepä ingwe ca mine ngenecu poode birige piyepu miiji mule cabu ninajininuge.

Gone Acejiyame me Mene Ägyi

¹² Yoo, kaakesea biname te liba gloose me läbituge, tabe miiji teeme kaakesea gwidape teeme ime ca cängena oomlana, piyepu teeme ernge liba diibe läbituge, tabe piba miiji cängena aclajuta, pepu pana mine miiji cängena lenaja gloose cäco.

¹³ Weene conocäco gaabe cabu pa naaclepi, piba lui kokre cäco biname cina weeme ingwe ca otni, teepi lica weeme conocono gaabe name pi

atrametna niiya pöpäname, yepä conocäco gaabe cabu teepi miiji me läbitininusi.

14 Weene singi läbitininuye iyeta biname cama poode lenajame. Weene conocäco ireclota yaabiberäjimuye, ingle laati te conocäco ireclota ne jäägyuge, tabe lica mime Yageyame ne cirege pöpäna.

15 Weene iyeta weemeweme cängena ire atwip-eye, piba weeme nuuja te lica pagege atatröngära Acejiyame me miiji cabu ca. Weene cuta cängena ire egä gonerage ngenecu niiya me äbita. Gonerage weeme yepä te peei mule ne gije jaabacituge, ingle peei mule te wata birige babo äbita. Ngenecu niiya te mime nuuja biname bime ätrunga mule ne sabe jaawenuge.

16 Cuta cängena ire sargi mule poto cidi me. Gonerage acata peei mule ne. Piiyepu gone Acejiyame ne kaake me wawena, Esau liiyepu. Yoo, teeme yene Acejiyame me babo miijirage mene uuge bägrä täapume, yepä tabe liba loolomecewe te joomluji, piba teeme singi deedei täapume lui baborage ge, yepä teeme singi Acejiyame me miiji täapume matikolä ge. Tabe Acejiyame me babo miiji uuge bägrä täapume igane ne ecäriige yepä deedei pöpäname.

17 Weene umle gemi egä ingwe ca tabe lipu baborage singi äbituji uuge bägrä me babo miiji ne pöpäname, yepä lica jepänuji, ingle tabe äblicäco teeme niinäce singi cäco mule ne mara me wawena. Tabe däbume ele engenuji.

*Sasa Jajeji Mene Lui Sinai Podo cabu ca piiyepu
Kirece Jajeji Mene Lui Siiyona Podo cabu ca*

18 Yoo, sasa Israela biname poto cidi me weene ngene jotwa-nanineye. Teepi liba Sinai podo wajwa jeclajutemuji Acejiyame me cotre mene baborage wälu cama äteciyame, puga muye kloka te wädräji cama tasatuji. Piba krokeciye me äbituji; babo buuwe te tipwājuji.

19 Baborage ala sengenuji moole pana gwidape cabu ca. Puma cita ca babo tagepogogo tasatuji epu mage mäpu mene cama egä lui cina itecijemuji, teepi jejujisi ätecitame.

20 Teepi baborage wälu ge Acejiyame me mene tääpume egä, “Laati te podo ne joomluge, ngänu gyene biname coo cibi gwidape, peei ne miiji kula ca budre me agli.”

21 Peei iyeta epu babo wälu cama ge Moose te jiicuji egä, “Cane naclonecnige piyepu babo wälu gäne.”

22 Yoo, weene lica Sinai podo gome wälu cama naaclige, yepä weene wälu cäco ituge otni Acejiyame me puupu mameta me, lui puupu epu pana gyene Siiyona podo liiyepu. Weene naaclige Ireclota Acejiyame me cewe mameta me, lui Cabucewe Yerusalema. Puma teeme toraca bucurage mename seemo babo gege cama abasecretnige.

23 Weene ituge otni Acejiyame me ätru-nga inge cabu abasecretname, luma iyeta biname uuge bägrä pana gemi, lui bime ngii oogäräneji gemi cabucewe je. Weene Acejiyame bau ituge otni, lui te jaatranemuge iyeta biname bine. Peema weene abasecretnige conocäco biname bime seemo cama, Acejiyame lui bine epucäco me ituge wawena.

²⁴ Peema Yeesu pisi nyene, lui te gaabe ne jiiitnuuji kirece jajeji mene täápume, teeme uudi ne liba yiiwärajui weeme niiya mule bine äcisejame. Yoo, Yeesu me uudi lica ge epu pana Abela me uudi liiyepu. Abela me uudi te singi ge budre daremu täápume, yepä Yeesu me uudi te biname bime budre daremu ne yääyeblyngtuge.

²⁵ Ai ätityera name pi, weene cängena ire inajipi. Acejiyame me mene täápume gone ätecija cäco läbitininuye. Yoo, pui sasa Israela biname lui cina singi lica ge Acejiyame me cotre mene ätecijame gawecewe podo cabu ca, teeme täápume äsecrera gaabe lica ge. Mine piyepu, mime äsecrera gaabe lica gyene, mine liba Acejiyame me mene ne kaake me wawena, lui mene te twaatnuge cabucewe cabu ca.

²⁶ Yoo, Acejiyame liba mene jejemuji Sinai podo cabu ca, teeme tagepogogo te ai gawe ne jekocnäjuji, yepä page ai ingwe ca padare cabu tabe jiiicuji egä, “Cäro, cane nuuja taje ai gawecewe cuta piyepu cabucewe cääri cire jaakocnäjepene.”

²⁷ Teeme “nuuja taje” mene me aboclomta agesa: Lui gwidape Acejiyame jewenemuji, nuuja taje tabe pei bine cire yääyeblyngtuge-mepi akocneja ca, piba lui gwidape äblicäco akocneja, pei cina cire yaacrajepi.

²⁸⁻²⁹ Yoo, mime cabucewe puupu, Acejiyame luma mibibine cirege waadena ten cama lenajame, pei ne äblicäco akocneja coo äyeblyngta, pei name pi mine miiji Acejiyame ne baborage eso yäacäresi. Yoo, Acejiyame me kokre baborage gyene, epu pana budni me kokre te biname bine lipu yaabemuge. Pei name pi mine miiji

teebine wälu piiyepu cängena cama awepyeräja teeme singi mule ca.

13

Acejiyame te Singi Ai Mule täápume

¹ Mimemime singi läbitininago Keriso me toraca nanigane pana.

² Mine cuta miiji ngene jaapecnimusi catecewe biname bine awablame cuta deedei piyepu ngene oocana puupu ceerame. Yoo, poto cina pepu ituge wawena Acejiyame me mename seemo täápume, yepä teepi pui bine cängena opo lica awatnujisi.

³ Krokeciye mete biname mine gone ngene nitrimalinuge teebibine ire atwemame. Mime owecu teeme täápume miiji epu baborage äbita mine lui owecu ne singi birige päpäna, mine liba ten cama krokeciye mete cabu ninajininuge. Nuuja biname lui cina niija jääpänuusi biname bau ca, mine miiji teebibine owecu jaawenemusi, epu pana mine pui mäpu cabu cewe loocaninusi teepi liiyepu, ingle mine iyeta yepä tääpe gemi.

⁴ Magebi rooriye me gigri ireclota miijirage gyene Acejiyame me opo gaabe je. Peei gigri lenaja ne gone sabe wawena. Acejiyame te mäpu daremu cirege ceera biname lui te ero jaawenuge nuuja magebi coo rooriye cama, coo lui cina nuuja sargi mule bine jaawenemusi.

⁵ Mime ireclota cabu gone singi äbita baborage rarekaake täápume, yepä mime ibibi gwidape cama ngenecu gege cama ninajininige, ingle Acejiyame mibibine itu nijinuji egä, “Cane licarage

weebibine abmala; cane age säne weebibine ätityerame.”

⁶ Peei name pi mine wälu cäco jiicemusi,

“Yageyame lui cäme ätityerayame gyene.

Cane lica wälu pa läbitemene biname bime täöpume.”

⁷ Mine niinäce gaabe mope biname bime täöpume ngene jaape-cnemusi, lui cina Acejiyame me mene mime täöpume seboclomtujisi. Teepi ätrunga cama icrajemuji piyepu ätrunga cama budre. Mine miiji teeme pana ätrunga ne yaacatesi.

⁸ Yoo, Yeesu Keriso lica mara me läbituge; teeme mule yepä pana cema, page, piyepu iyeteta.

⁹ Gone maramara kirece abiberäja cina padare ceera weebibine mara gaabe cabu waadename. Mine miiji mime ngenecu kokre päpäna Acejiyame me miiji cabu ca, piyepu miiji lica gyene apicetnera mime ngenecu kokre päpäname maramara deedei mule cabu ca. Lui cina peei mule bine jaawenemusi, teepi lica miiji päpäna peei cabu ca.

¹⁰ Yeesu me baarge uli lui mime täöpume epu pana iiwäreja dade liiyepu, yepä lui cina Israela biname bime cäbletääpe mete cabu yiwäräjusi, teeme conocäco lica gyene mime dade cabu ca teeme kälyä päpäname.

¹¹ Pui Israela biname bime mule ca, iiwäreja babo biname te cibi uudi yaacanuge iiwäreja mete Cuderage Puupu ngalebora me iiwärejame niya mule bine äyeb lengame, yepä peei cibi kaake bine juubudäremusi cewe cidecärä je.

12 Peei name pi Yeesu budre äbituji cewe kaake poto ca biname bime niiya mule teeme uudi ca puma äcisejame.

13 Yoo, mine miiji mime sasa iiwäreja mule abmala teeme bau otnime, inge tabe lui Israela biname bime iiwäreja mule kaake poto ca gyene. Tabe mage äcneca mene ituge ätecija teeme mara mule name pi. Mine cuta piyepu teeme pana äcneca mene nitecijinuge.

14 Peei ngänu gyene, inge mime iyeteta lenaja cewe lica gyene ai gawecewe cabu je, yepä mine ama jewagrijenisi lui cewe ne mine cabu je cirege päpäna.

15 Peei name pi mine miiji iyeta padare cabu Acejiyame ne awepyeräjame Yeesu me ätityera cabu ca. Pepu pana awepyeräja mime tagepogogo cina liba Yeesu me ngii jajanena, peei lui Acejiyame me singirage iiwäreja mule gyene.

16 Mine gone yaabmalusi miiji mule wawenecame piyepu ätityera ceerame mime yepäyepä, inge naace popi cuta peei mule lui Acejiyame me singi iiwäreja gemi.

17 Weeme ätrunga mope biname bime mene itecijipi teeme singi wawename, inge weeme seemo ireclota lui teeme ire atwi cabu gemi. Teepi miiji Acejiyame bau me teeme kaakesea poto cidi me aboclomtame. Teeme mene weene liba yaacatuwe, teepi piba ngenecu gege cama teeme kaakesea jaawenemusi, yepä weene liba ätecija cäco läbitininuwe, teepi piba ngenecu mäpu cama teeme kaakesea jaawenemusi. Pepu cabu ca weene lica ätityera ne jääpänuwe.

18 Cuta weene irecu lätumutinuwe cime tääpume.

Cine ngene ca eglenisi egä cime ngenecu pajecu gemi, ingle cine toraca singi gemi miiji mule taatu wawenecame.

¹⁹ Cane baborage singi gäne weene apu irecu ätumutame egä cane wata acnenutame weeme bau me.

²⁰ Acejiyame mime Yageyame Yeesu ne budre cabu ca serpinan-tuji. Teeme budre cabu ca tabe itu asatuji mime miijirage Ire Atwi Biname täöpume, mine lui epu pana teeme maamoi gemi. Teeme uudi liba tapiruji peei te jajeji mene ne ngälu cäco ibibi me jewenuji.

²¹ Mime Poode cama Acejiyame cane teebine ewejanenine iyeta weeme singi gwidape ceerame teeme singi cängena wawename. Cane teebine cuta ewejanenine tabe teeme singi ne acitename weeme yepäyepä trupa cabu. Tabe Yeesu Keriso me kaakesea ca peei ne jaawenuge. Yoo, jamyacu apaclyera lui teeme yene iyeteta ngälu cäco. Eso!

Ceräcerägäabu Mene

²² Cäme binamewale, weene iyeta cäme umle mene cängena itecijipi weeme ngenecu kokre wawename, ingle cäme bucurage mene lica gemi.

²³ Cane weebibine umle jiwenininine egä mime biname Timoti basatige krokeciye mete cabu ca. Tabe liba wata atyaramta aima, piba yepä pa niclege weeme bau me.

²⁴ Cane sebore jiwenininine iyeta weeme mope biname cuta piiyepu iyeta Acejiyame me binamewale. Italiya gawe cabu ca ätrunga binamewale cina weebibine cuta sebore jiwenininisi.

²⁵ Yoo, Acejiyame me miiji te weeme iyeta bime cabu lenajame. Siige cäme mene.

Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbd2dfe4